

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ג אייר תש"פ | דף היומי בבלי: שבת עב.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תע"ה עד אמצע סעיף א' "ואח"כ נוטל מצה שלישית".
מוסר: שמירת הלשון - שער התורה ולא יחשוב' עד 'וראה עוד כ'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ד משנה ה עד פרק ד משנה יאה



"ההפתעה שציפתה לנו למרגלות הר הג'רמק" | מיהו מגייס כספים שהתפלל שהנדיבים לא יפתחו
לו את הדלת?! | "פשיטת רגל של הלמידה מרחוק" או הצלחה מסחררת? | 1890

על דא ועל הא

מי על הקו? - שאלתי בתדהמה, אמרת שזה
חיים. אז מי עוד צוחק שם? ... "הרב", ענו שלשה
בחורים במקהלה עליזה, "אנחנו ב'שיחת
ועידה', לומדים חברותא בשלישייה"...



בעוד בחברה הכללית הודיעו על "פשיטת רגל של הלמידה מרחוק" - הלומדים החרדיים מקנם
ועד גדלם עמדו במשימה באופן מעורר השתאות. מהו סוד ההצלחה שלנו?

אצלנו, בישיבה לצעירים 'משאת המלך', נפתח קו של שיעורי
עיון ובקיאות, שיחות וועדים. בכל יום התקשרו כל הצוות
הלימודי לבחורים ו'דיברו איתם בלימוד'. שלחנו שאלות יומיות
על השיעורים והבחורים שלחו תשובות מפורטות בזה אחר זה.
נערך מבחן בסוף השבוע, וכמעט כולם ענו על הכל. שוחחתי
פעמים רבות עם הבחורים על השיעור בקו וכולם גילו בקיאות,
שפשוט התרגשתי ממנה. כולם הקשיבו.

בערב התקשרו בחורים ושאלו שאלות על 'סדר הכנה'. רגע,
תנו לי בבקשה לגמור את פיסת החביתה... צחקתי, אני אוכל כעת
ארוחת ערב... ושלושה בחורים צחקו בטוב לב.
מי על הקו? שאלתי בתדהמה, אמרת שזה חיים. אז מי עוד
צוחק?

"הרב", ענו שלשה בחורים במקהלה עליזה, "אנחנו ב'שיחת
ועידה'... לומדים חברותא בשלישייה"...

בבית נשמע קול התורה בסדר א', סדר ב', סדר ג' וגם בשעות
מאוחרות בלילה, כשהבחורים מהישיבות הגדולות יושבים בסלון

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

ישנם הרבה נקודות אור בתוך הכאוס המקיף אותנו בעקבות
ירוס הקורונה.

בציבור הכללי מדברים הרבה על אי התועלת ב'למידה מרחוק'
ועל כך שאחוז ההקשבה של התלמידים לשיעורים שכאלה, אינו
גבוה במיוחד. אצלנו, ואני מביט מסביבי בכל פינה ורואה, מדובר
בסיפור הצלחה מסחרר.

רוב מוחלט של מוסדות הלימוד התורתיים אינם מלמדים
דרך תוכנות מחשב ויזואליות, כמובן, אלא מקליטים שיעורים
דרך קוי טלפון. מלמדים, מורות וגננות, ר"מים ומגידי שיעורים,
כולם עסוקים בימים אלו בהקלטת שיעורים. גם כאשר חלק ניכר
מהישיבות לצעירים נפתחו במתכונת לימוד מצומצמת, עדיין
מקליטים שיעורים, לתועלת הבחורים שנשארו בבית בגלל שהם
או מישהו מבני משפחתם נמצא בקבוצת סיכון. וכן, אחוזי ההאזנה
לשיעורים מגיע לכמעט 100%. כל הגילאים, ילדי מוסדות החינוך
ובני הישיבות, מקשיבים לשיעורים, כל הזמן.

זהו בעצם סוד ההבדל התהומי.
מי ומה יגרום לילד ללמוד דרך 'למידה מרחוק', כשאף אחד לא מכריח אותו לעשות זאת? אף אחד ואף דבר. אך כשנערים, גם ילדים, המכירים בערך האדיר של לימוד לשם לימוד, בכך שבכל מילה של תורה הוא מקיים את רצון השי"ת, מחזיק את העולם כולו ועושה נחת רוח ליוצרו, הם פשוט יישבו וילמדו. ואם הקו מתנתק בגלל 'רשת תפוסה', הוא ישוב ויתקשר פעם ועוד פעם, ואם לא - הוא ייקח את הגמרא, החומש או הנביא, וילמד. לימוד התורה שלנו ושל בנינו לא נועד לצרכים חיצוניים, אלא לתכלית לימוד התורה"ק עצמה. בן ישיבה, אברך כולל ואפילו ילד בוגר בחיידר, שלא ילמד תורה כדבעי - ירגיש שעשה עוול גדול לעצמו, הוא ביטל תורה. לכן כולם לומדים, גם בבית, בחצר ובמרפסת, כשמסביב מהדסים הקטנטנים והכל בוקה ומבולקה.

--- "אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֻלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וּמֵה יִפְהָ יִרְשָׁתָנוּ".



מי האמין שאשב בחדר סגור, אקליט חצי מהשיעור בקו, ואז הקו יקרוס. אקליט שוב, ובדקה ה-39 הסוללה תסתיים ואצטרך להקליט את השיעור בפעם השלישית?...

אכן, זה קרה. יחד עם אין ספור תקלות נוספות, שעות על גבי שעות וצורך להקליט את השיעור בפעם הרביעית - באותה חיות וחדווה של הפעם הראשונה.

זה הזמן להודות לצוות הלמידה האדיר של הת"תים ובתי הספר, הישיבות והסמינרים, הר"מים, המלמדים, המורות והגננות. אלו שעלו על יצועם בשעות לא שעות או השכימו קום, יחד עם ציפורי השחר, להקליט ולהעביר שיעורים.

בעוד שבמערך הקיום של הישיבות והת"תים, היה קל יחסית להקליט שיעורים או למסור אותם ב'שידור חי', הרי שבחלק ממוסדות החינוך השתמשו בתוכנות מחשב ויזואליות מסובכות, כאלו שלמורות לא היה לפני כן שום מושג בהן. מורות וגננות בכל רחבי הארץ עמלו במשך עשרות שעות לתפעל מערכות שונות מהבית, בלי לוותר על 'משרת האם' שלהן, כשכל הילדים בבית, קופצניים ושובבים, לפעמים חסרי מעש ותמיד מבקשים שאמא תעזור, תביא, תיקח, תפריד או תנחם אותם מהמריבה האחרונה...

בכל הדורות חששו המורות ממפקחים וסמינרסיות הבאות לצפות ולהקשיב בשיעוריהן, והנה כל שבועות אלו היוו הזדמנות פז לכל ההורים להאזין לשיעורי הצוות הלימודי של בניהם ובנותיהם. אלו שבועות בהם יכולנו להקשיב לשיעורי המלמדים והר"מים ולהתמוגג מההסברה העשירה והנעימה, מהידע, מהחמימות, המסירות, האיכפתיות להבהיר דברים מוקשים שוב ושוב ולהעביר את החומר הנלמד בשפה נינוחה ובהירה.

אז תודה לכם, צוות חינוכי תורתי נהדר.

(הטור פורסם בעיתון 'יתד נאמן')

ובמרפסת עם סטנדרים ולומדים, עם מגוון של חברות טלפוניות ומתקשרים 'לדבר בלימוד' עם הר"מים. אחד ה'משיבים' בישיבה בה לומד בני, סיפר לו שהטלפון לא מפסיק לצלצל בכל שעות היום והערב. "בחורים מתקשרים כל הזמן לדבר על הסוגיות", אמר בהתלהבות. וכמובן, אין דבר ששימח יותר את בני הבכור, כאשר ה'ראש קיבוץ' בכבודו ובעצמו התקשר אליו, לשיחה בת חצי שעה, 'לדבר בלימוד' על הסוגיה...

ר"מ בבקיאות בישיבה לצעירים 'תורת חסד' באלעד סיפר לי: "האחראי על המערך הטלפוני של הישיבה סיפר לי שיש להם רישום מדויק של השיחות הנכנסות. מדובר בכמעט 100% הקשבה. אורכו של השיעור שלי הוא 45 דקות, אך האחראי סיפר לי שרוב הבחורים מקשיבים לשיעור במשך זמן ממוצע של שעה וחצי. העברת השיעור דרך הקו מאפשרת להם להאזין לקטע, לעצור את ההאזנה ולכתוב במחברת מה שנאמר, שוב להמשיך להאזין, לעצור ושוב לכתוב את הדברים. הבחורים לא מקשיבים רק כדי 'לצאת ידי חובה'. הם יושבים ומעלים את הדברים על הכתב. אף אחד לא הכריח אותם 'לכתוב את המפרשים', אך הם פשוט רוצים ללמוד, להחכים ולדעת".

ראיתי כמה וכמה תיבות מייל כשרות של כמה וכמה ישיבות גדולות. עשרות בחורים מתכתבים על הסוגיות, שולחים זה לזה 'מראי מקומות' ומתפלפלים, מקשים ומתרצים ברוח טובה, עסוקים ראשם ורובם בשטייגען. גם בכולל פתחו קווי שיעורים ושליחת מבחנים, וכולם עונים, מתקשרים, לומדים שעות רבות בכל יום, טועמים מצוף התורה הקדושה.

בפגישה שערכנו לקראת ההיערכות ל'זמן קיץ', שהועבר בתחילת ה'זמן' במתכונת של קו טלפון, אמר המשגיח הרה"ג רבי שמעון גלינסקי שליט"א דבר נכון מאד. "עם כל הרצון הטוב של כל גדולי ישראל שהורו, רבני הישיבה שיקליטו שיעורים וההורים שינסו לסייע - זוהי שעת המבחן וכח הרצון של כל בחור ובחור בפני עצמו, באופן אישי ויחידני לגמרי. אנחנו נוכל להמריץ, לסייע, לעודד ואולי גם להעניק תמלוגים ותשורות נאות. אבל מי שיחליט, בסופו של דבר, מתי לקום, כמה ואיך להקשיב לשיעורים, ללמוד עם חברותא טלפונית ולהוסיף עוד ועוד שעות בלימוד עיוני ובקיאותי, וגם בלימוד המוסר, יהיה בן הישיבה עצמו".

והנה, אם יורשה לי להעיד, בני הישיבות הקדושות, אברכי הכוללים, וגם ילדי מוסדות החינוך הנפלאים שלנו, הוכיחו כי ניתן "לסמוך עליהם בשעת הדחק". גם בעידן הקורונה המבלבל כל-כך, הם נקראו אל הדגל ועמדו בו בהצלחה מסחררת.

מדוע? מהו סוד ההצלחה שלנו, להבדיל מהחברה הכללית, שכבר הודיעה על 'פשיטת רגל של הלמידה מרחוק'?

הנה משפט של עיתונאי לא חרדי אחד, שהסביר, שבעוד שהחברה הכללית רוצה שהתלמידים ישובו ללימודים כדי לחדש את הפעילות במשק, הרי שהחברה החרדית רוצה בחידוש הלימוד שבביל הלימוד עצמו, וכלשונו: "הרבנים חוששים מביטול תורה".

**"בהר הג'רמק ציפתה לנו הפתעה", מספר לי אבא מאושר.
"גילינו לדינו עוד עשרות (!) אבות לילדי חלאקה שמעלים
אותם על הכתפיים ומכרכרים בשמחה, בדיוק כמו במושב
מירון הסמוך. אפילו שמענו את השירה המקפיצה מהציון..."**



רשמים מרגשים מהילולת התנא רשב"י בצפת ובמשעולי הרי מירון | הרב אברהם ישראל פרידמן

מלבד זאת הוא גם קרוב שלושה קילומטרים בלבד לציונו של התנא האלוקי רשב"י. אם אני לא מצליח להגיע לציון, לפחות אני קרוב יותר..", הוא מודה.

הוא גם מספר על רכבים שנראו מאירים את היער האפל. "אני מבין שלא-מעט מנסים להתקדם עוד יותר, לכיוון היישובים אור הגנוז ובר יוחאי. זה כבר מרחק של קילומטר בלבד מהציון. עושים מה שאפשר כדי להתקדם", הוא אומר, "בבחינת 'אעברה נא ואראה'".



זה מה שקורה נכון ללילה. בבוקר אני שומע על חסידים ואנשי-מעשה הנאמנים למנהג החלאקה אצל רבי שימען בכל מחיר. לפי הוראת רבם, הם עושים את הדרך להר הג'רמק, הצופה על הר מירון מלמעלה. לאחר חצי שעה הליכה מהחניון בכניסה להר הם עושים הליכה רגלית בת חצי שעה ומגיעים ליעד המבוקש.

"בהר הג'רמק ציפתה לנו הפתעה", מספר לי אבא מאושר. "גילינו לדינו עוד עשרות (!) אבות לילדי חלאקה שמעלים אותם על הכתפיים ומכרכרים בשמחה, בדיוק כמו במושב מירון הסמוך. אפילו שמענו את השירה המקפיצה ממירון", הוא משתף בהתלהבות.

כך או כך, כל סוגי ההסתננויות הללו לימדו אותי פרק בהשתוקקות יהודית בלתי-נלאית. בהרגשת הקשר העמוק של כל יהודי לאדונו עיר וקדיש התנא רשב"י, שלימד כמה חביבין מצוות על ישראל והדליק את האש בליבנו בתורתו היוקדת.

(פורסם במגזין 'במה')

"אולי תיקח קצת, בא נשתה לחיים לכבוד רבי שמעון"... זה היה יהודי מתולתל שעמד לידי, בגבעה מול בית המדרש המרכזי 'לעלוב' שבמעלה רחוב הנשיא, ועינו הביטו - כמוני - בעיניים צמאות לציונו של עיר וקדיש התנא רבי שמעון בר יוחאי זיע"א. הוא הניח יין ומיץ-ענבים של 'קדם' על רכב ה'הונדה' שלו וביקש לכבד את הנוכחים.

את מירון רואים מכאן בבירור. זו נראית קשת של אורות מרצדים, המאירים באור-יקרות. בצד השמאלי נראית לכאורה אש מהבהבת. שמא זו ה'הדלקה' המרכזית-מסורתית שנערכת בשעה זו ע"י כ"ק האדמו"ר מבאיאן שליט"א.

המקום הזה, הצופה על מירון המאירה (וגם צמוד לשכונה החרדית 'מצפה מירון' - כשמה כן היא), מהווה בשעה זו מוקד לאנשים הבאים הנה חמושים בסידור או תהילים, ומתמלאים כמיהה ותפילה. אם למירון אי-אפשר להגיע, לפחות להתפלל מכאן. להרגיש משהו-שבמשהו, מעין-דמעין.



איש-שיחי מתעקש להראות לי משהו. "תסתכל טוב", הוא מבקש, "בתוך היער החשוק, ותראה תאורה מהבהבת. אלו רכבים שמנסים לחמוק מהמחסומים לעבר ציון הרשב"י. אני עצמי שמעתי על קבוצות של 15 איש שעושים את הדרך רגלית בתוך היערות".

ויש גם עוד אנשים מהסוג הזה. "נסעתי דרך שבילי-העפר ביער עמוקה לכיוון ציונו של רבי טרפון שבמושב כדיתא", מספר לי חבר צמא, "הציון של רבי טרפון הוא עצמו הישג גדול, אבל

להתחיל את היום ברגל ימין
חווייה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

**הפורחת
בכל יום...**

המייל היומי של 'דרשו'

אם אנחנו עצובים, אפילו טיפה, על כך שלא זכינו השנה לעלות למירון בל"ג בעומר - הרי זו הוכחה מוחצת לכך שלא תפסנו ולא למדנו אפילו את השיעור הראשון של רבי שמעון...



"הלימוד בישיבה או בכולל, בחצרות, בפרדסים או במרפסות - גם בעיני רבי שמעון היה שווה הרבה יותר מכל אלו שהצליחו להיכנס עם קשרים, גשרים, ודרכי קיצורים..."

קשרים וגשרים, ודרכי קיצורים והצליחו לעלות לציון.

הם טיפסו בריצה את המדרגות שעולות לביתו של גדול הדור, מתנשפים ומרוגשים במיוחד.

מתנשפים - עקב המסכה שחוסמת להם את האף ואת דרכי הנשימה.

אם אנחנו עצובים, אפילו טיפה, על כך שלא היינו השנה במירון, הרי שזו הוכחה מוחצת שלא תפסנו ולא למדנו אפילו את השיעור הראשון של רבי שמעון.

ומרוגשים - שכן לאחר מאמצים כבירים הם הצליחו להשיג 'כרטיס כניסה' למירון עבור מרן שליט"א.

הוא ישב במערה 13 שנה, למרות שמן הסתם מאד רצה להיות עם חבריו בבית המדרש. הוא אכל חרובים (ובשבת תמרים - לאחת הגירסאות) ומים, למרות שהציווי ההלכתי מדבר על שלש סעודות מפת-לחם ויין, ועם-כל-זה הוא עדיין מצהיר בזוהר בפה מלא: "מעולם לא ביטלתי שלש סעודות שבת כהלכתן". המפרשים שואלים, איך מוציא רשב"י דבר כזה מפיו? והתשובה הכי מקובלת היא: "חשב אדם לעשות מצוה, ונאנס ולא עשה - נותנים לו שכר כאילו עשה". כלומר, רשב"י אומר, כשהייתי במערה וקיימתי סעודות שבת עם מה שיש לי, אזי זה נחשב כאילו לא ביטלתי אף פעם שלש סעודות כהלכתן.

זה לא היה פשוט כמו שאתם חושבים, היום בעידן הקורונה, להחזיק ביד כרטיס כניסה למירון זה כמו לזכות בפיס. והם - הצליחו להפוך עולמות, להזיז קירות, ולצאת עם הכרטיס המיוחל ביד.

בטח הרב ישמח מאד, ויעתיר עלינו ברכות רבות, הם מלמלו לעצמם.

אבל זה לא קרה.

הרב קיבל אותם בחיך, הנהן בראשו קלות, ואמר: קחו את זה בשבילכם...

ולאור האמור, כל מי שרגיל לנסוע למירון מידי שנה, ודאי יכול לומר בפה-מלא: "מעולם לא ויתרתי ולא פספסתי את העלייה למירון", למרות שבפועל טכנית הוא לא יצא מביתו בגופו בל"ג בעומר תש"פ.

טוב, אתם ודאי מבינים שזה לא מעשה שהיה. אבל זה בהחלט מעשה שהיה יכול להיות, לא רק אצל הגרי"ש אלישיב או הגר"ח קנייבסקי, סיפור כזה היה יכול לקרות גם בביתו של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל ברחוב הקבלן 45, וגם בבתי של צדיקים ואדמו"רים רבים.

אם יצאנו אחרי חודשיים מ"בית-הספר של הקורונה", ועדיין ליבנו נחמץ בקרבנו מכך שלא זכינו לעלות להר, זהו סימן שעדיין לא הבנו אפילו את השיעור הראשון שלה: השם רוצה את הלב. לא יותר. תפילה בבית כנסת או במירון, פחות חשובה לו - העיקר שהלב שלנו יהיה מכוון אליו!

ברור לכם שאותם רבנים, שלא עלו למירון, אינם מזלזלים חלילה במנהג העלייה לציון הקדוש של ר' שמעון במירון, הם בסה"כ ידעו והבינו שר' שמעון ישמח בהם יותר, אם הם ישארו מול הסטנדר וילמדו זוהר, או כל לימוד שהוא.

אז כמובן, מיותר לציין ששורות אלו אינם נכתבות ח"ו כגרם של זלזול באותם מי מגדולי ישראל שכן ראו לנכון לטרוח ולעלות ולהשתטח על קברו של התנא הקדוש זיע"א. אדרבא. אין ספק שרבי שמעון שמח בהם מאד.

אלא מה, נראה שאחד הדברים שפשוט 'אכלו' אותנו, זה הקנאה.

פתאום לשמוע על פלוני שכן נכנס, ועל פלמוני שהצליח להשיג אישורים - ושתיים חברים שלנו מגן הילדים, זה לא בהכרח עושה תחושה טובה. שכן, כמו מאליה צפה ועולה תחושה חמצמצה (או מריחה - כל אחד לפי חוש הטעם שלו...) של: 'מה, כאילו אני סוג ב' או ג', והם סוג א'? למדתי איתם יחד בישיבה-קטנה, ותראה לאיפה הם הגיעו...

אבל, דוקא בשל כך שהשנה רבים נשארו השנה בבתיים וחשים סוג של עצב ואכזבה, באנו בזה לחזק ולעודד את ליבם, ולחדד בקרב ציבור בני התורה, שהלימוד שלהם בישיבה (=קפסולה למצויינים) או בכולל, בחצרות, בפרדסים או במרפסות - גם בעיני ר' שמעון, היה שווה הרבה יותר מכל אלו שנכנסו עם

היעד שלך הוא לא לסחוב רמקולים וגם לא לחלק בקבוקי מים או שקיות שוקו לכל מי ש(לא) הגיע לצינון. היעד שלך הוא להכנס למערה, ולשקוד בה על התורה למרות כל המפריעים - ואם עמדת בו בהצלחה ובגאון, אז זהו סימן שאתה הולך בדרכו של רבי שמעון.

(פורסם בעיתון 'בקהילה')

הם נכנסים למירון מבלי מפריע, סוחבים לזמר את הרמקולים, וזוכים לראות את המדורה מקרוב ולנגוע בכיפה הכחולה, ואני נשארתי לי בדד בביתי מול נר נשמה זעיר'.
אז זהו, שלא.

שיהיה לך ברור, שאתה בשבתך בביתך או במרפסתך, מול הספר והסטנדר, הגעת הרבה יותר רחוק מהם. מבחינת רשב"י

יהלומים מגדולי ישראל

הוא הקים את הישיבה המפורסמת, על מוסדותיה, בנייניה ונספחיה. הוא נצרך להון עתק לממן את כל מה שבנה בעשר אצבעותיו - וכאן אנו עומדים לגלות את סודו הגדול...



שמעתם פעם על מגייס כספים שמתפלל ש... הנדיבים לא יפתחו לו את הדלת!?

'אכן כן', נענה ראש הישיבה ואמר, 'ראה נא. הרי את הכסף - ישלח לי בורא עולם, לו הכסף ולו הזהב, ולפיכך אני סומך רק עליו, ובכלל לא על הנדיבים אשר אני בא בשערי ביתם. אלא שבורא עולם ציווני לעשות השתדלות, ולפיכך אני נוקש בדלתותיהם. נו, מתפלל אני שלא יפתחו את הדלת, כך שאצא את ידי חובת ההשתדלות בלי להזדקק באמת לטובותיו של הגביר, כי בורא עולם ישלח לי את הכסף, שכן את המוטל עליי כבר עשיתי!' וללמדנו בא: כל מה שאנחנו עושים כאן, הוא רק השתדלות. העבודה שלנו היא השתדלות לפרנסה, העסקים הם השתדלות לתמוך תורה ולומדיה, גיוס כספים הוא השתדלות להחזיק את מוסדות התורה, וכן הלאה. השתדלות היא תנאי לקבלת השפע האלוקי, אך היא ממש לא מזינה אותו... - בורא עולם מעניק לנו מטובו, אנו סומכים רק עליו ובוטחים רק בו, אנו עושים השתדלות - רק כי כך הורה לנו, אבל באמת - אין אנו נשענים אלא על אבינו שבשמים!

(מתוך 'פניני פרשת השבוע' - הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א)

מראשי מקימי עולם התורה לאחר השואה האיומה, היה הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז'. הוא שהקים את הישיבה המפורסמת, על מוסדותיה, בנייניה, נספחיה וכל המסונף לה. מטבע הדברים, הוא נצרך להון עתק לממן את כל מה שבנה בעשר אצבעותיו, וכאן אנו עומדים לגלות את סודו הגדול... מעשה שהיה, בצאתו לאחד ממסעותיו לגיוס כספים, שמע אותו אחד ממקורביו לוחש תפילה. הלה היה בטוח כי ראש הישיבה מתפלל שכל הנדיבים יהיו בבית, יפתחו את הדלת בשמחה, יפתחו את הלב, וכמובן - גם את הכיס. כשהביע את מחשבותיו אלו בקול, נענה לו ראש הישיבה ואמר: 'ההיפך הוא הנכון, אני מתפלל שלא יפתחו לי את הדלת!' 'האמנם?' - גבותיו של מקורבו הזדקפו בתדהמה, 'והלא זו משאלתו של כל מגייס כספים, לראות את הדלתות נפתחות לקראתו. האם אכן ראש הישיבה מתפלל שלא יפתחו הדלתות לקראתו?!'

077-2222-666 או *4992



קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"הדיבורים שלך עם החברותא בטלפון מפריעים לי להתרכז" - טענה צודקת?



משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: אף שבימים כתיקונם אין נכון לשוחח בפלאפון בבית המדרש, אבל במצב החירום שאנשים סגורים בבתיהם, הדרך ללמוד עם חברותא מתאפשרת רק דרך פלאפון, ובוודאי אין למחות ביד מי שלומד בפלאפון. ומי שקשה לו להתרכז, יש לו עצה לקנות אטמי אזנים וכך לא יפריעו לו שכניו.

שאלה: אני לומד עם חברי בחברותא בדרך הטלפון, ועל מנת שאוכל להתרכז אני הולך לרחבת בית הכנסת, ושם יש לי ספרים ואני מדבר עם החברותא בטלפון. אולם אחד הלומדים היושב בריחוק שני מטר ממני מתלונן שהדיבור עם החברותא בפלאפון מפריע לו להתרכז. מה עלי לעשות?

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

דבר שרבים נכשלים בו: "כאשר אחד לוקח סחורה מחנות ומראה לחברו אם שוה המקח ששילם, לא די שאינו משבחהו, עוד הוא מגנהו לומר כי רימה אותך מאוד..."



הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

לחברו אם שוה המקח ששילם או לא, לא די שאינו משבחהו, עוד הוא מגנהו לומר כי רימה אותך מאוד..."
 אותו אדם, כותב ה'חפץ חיים', אינו מדקדק על עצמו בשעת מעשה לדעת האם באמת יש בסיס לדבריו. אינו יודע כמה שווה אותו חפץ היום, והאם לא השתנה שערו לאחרונה. וגם אם אכן היתה כאן רמאות - אינו מדקדק לברר האם היא היתה בשיעור שיש בו אונאה על פי דין תורה. ופעמים רבות הוא אף מסית את חברו הקונה שיחזיר את הסחורה למוכר - "ואם לא ירצה לקבלה ממך, לא תשלים לו המעות שאתה חייב לו", וכו' וכו'.
 ולכן - "מה מאוד ראוי שלא להתערב בעניינים כאלו, אם לא שיתבונן היטב בכל מה שכתבנו לעיל, ואז יהיה ה' בעזרו שלא יבוא שום מכשול על ידו".

אתמול למדנו על האופנים שבהם מותר לאדם שיודע שרימו את חברו בענייני מקח וממכר, להודיע לו על כך. בהלכה הנלמדת היום מוסיף ה'חפץ חיים' עוד תנאי, והוא, שרק אם הוא מכיר את חברו, ויודע שאכן ינהג לפי דין תורה ויתבע את המוכר לבית דין, מותר לו להודיעו כי רימו אותו. אולם אם הוא יודע שחברו יעשה דין לעצמו, כגון שיתפוס מהמוכר סחורה, או לא ישלים לו את הסכום שנותר חייב לו על המקח, עליו להיזהר מלגלות לו.
 לסיום, מסכם ה'חפץ חיים', כי ישנם בסך הכל שמונה פרטים כדי שיהיה מותר לגלות לאדם שהונו אותו במקח, ולא מצוי שיתקבצו כולם, ומוסיף וכותב: "ועתה אחי, ראה גם ראה איך שבעוונותינו הרבים כמה וכמה אנשים נכשלין בזה מאוד, שכאשר אחד לוקח סחורה מחנות וקנה אותה במשיכה כדי, ומראה

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
 שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il



מדוע לא הועילה תשובה במקום קרבן בזמן בית המקדש?

שבת דף עב

"חייב על כל אחת ואחת"

הקשה את לבו לילך אחר פיתויי היצר.
ב. מצד היותו מעיז פנים כנגד השכינה שבהיותה גלויה
ומופרסמת הרי הוא כחוטא בפני השכינה ועונו כבד יותר.
ולכן מחומרת העוון חייבה התורה מלקות ומיתת בית דין על
המזיד, וקרבן על השוגג.
אבל בזמן שביהמ"ק אינו קיים אין העוון נחשב כה חמור
כמו בזמן המקדש ולכן על הזדונות מתכפר לו ע"י יסורים, ועל
השגגות שבזמן המקדש היה מחוייב עליהן קרבן כעת מתכפר לו
ע"י תשובה ומעט יסורים.

(קב ונקי)

הבית אלקים (שער התשובה פ"ב) הקשה: לכאורה הרי
תשובה מכפרת ומתקבלת, וא"כ מדוע בזמן שבית המקדש קיים
כל זמן שלא יביא החוטא את קרבנו הריהו מעוכב כפרה, ולפי"ז
בזמן שאין ביהמ"ק קיים לא תהיה לו כפרה עד שיבנה ביהמ"ק,
והרי דבר זה לא יתכן שהלא ידוע שהתשובה מכפרת בכל זמן.
וביאר שבאמת התשובה מקובלת לעולם, אלא שבזמן
שבית המקדש היה קיים ושכינה שרויה למטה הרי היא מטהרת
ומכשירה את לב האנשים, ועל כן החוטא אז עונו חמור יותר,
מב' סיבות:
א. שהיה לו סיוע לטהר את לבבו ולהתגבר על יצרו והוא

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי סיומי הש"ס של 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

* חדש! קבלו תזכורת יומית ללימוד הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מאיזו מצה אוכלים תחילה בליל הסדר - העליונה או האמצעית?



'כזית', האחד מהמצה העליונה, והאחד מהאמצעית. ומי שאינו מסוגל לאכול שני שיעורי כזית בבת אחת, יאכל תחילה כזית מהמצה העליונה, ולאחריו כזית מהאמצעית. ויש מי שכתב, כי ראוי לכוון לצאת ידי חובת מצות אכילת מצה בכזית שעליו חלה ברכת על אכילת מצה. ובדיעבד, האוכל כזית אחד בלבד מאחת מהמצות, או משתייהן - יצא ידי חובה.

[שו"ע תעה, א, ומשנ"ב ב, ט ריא; וראה ביה"ל שם ד"ה כזית; ביאורים ומוספים דרשו, 11]

סדר בציעת המצות ואכילתן בליל הסדר: נוטלים את שלוש המצות שבקערה, (ראה שו"ע לעיל תעג, ד), אשר העליונה והתחתונה שבהן שלימות, והאמצעית 'פרוסה'; ומברכים 'המוציא', ומשמיטים את המצה השלישית, שנועדה רק לשם 'לחם משנה', ומברכים 'על אכילת מצה'.

לאחר מכן, נוטלים בבת אחת שתי חתיכות, האחת מהמצה העליונה, והאחת מהאמצעית; ואוכלים בבת אחת שני שיעורי

באיזו צורה יש לאכול את ה'כזית' מצה בליל הסדר?



ואם אכילת שיעור כזית מצה בבת אחת, או בליעתו בבת אחת, דורשת מהאוכל מאמץ חריג - יש אומרים שאין אכילה זו נחשבת לגביו כ'דרך אכילה', וכדי לקיים את מצות האכילה, עליו לאכול כדרך אכילה, ולכן יאכל כרגיל, דהיינו באכילה מהירה רגילה, וברציפות.

[שו"ע תעה, א, ומשנ"ב ט; ביאורים ומוספים דרשו, 14]

בהמשך לאמור: לכתחילה, צריך לאכול את שני שיעורי ה'כזית' מצה בבת אחת, והיינו, שיכניס את שניהם לפיו בחתיכות קטנות בזו אחר זו, וירסקן, ולא יבלע מאומה, ואז יבלע בבת אחת שיעור אחד של כזית, ואחר כך יבלע את השאר. ובדיעבד, אף אם לא הכניס הכל לפיו בבת אחת, ולא בלע כזית בבת אחת, אם אכל הכל בתוך 'כדי אכילת פרס' (= 2-4 דקות, לאדם רגיל, לשיטות השונות) - יצא ידי חובתו.

אילו מצות צריך להניח לפני כל המסובים בליל הסדר?



כלל, ודי בכך שכל אחד מהם יאכל כזית; אולם, גם לדעתם, יאכלו המסובים מעט מהמצה שבצע בעל הבית, כדי לקיים את מצות לחם משנה. ויש מגדולי ישראל שהנהיג בביתו להניח את המצות שבהן מקיימים המסובים את מצות אכילת מצה על גבי השולחן בשעת אמירת ההגדה.

[ביאורים ומוספים דרשו תעה, 9; וראה עוד שם]

בהמשך לאמור: יש אומרים, שצריך להניח לפני כל אחד מהמסובים מצות שלימות, לקיום מצות 'לחם משנה' ומצות אכילת מצה. וצריך שהכמות תספיק לכולם לאכילת שני שיעורי 'כזית'. ויש אומרים כי די בהנחת מצה שלימה אחת ומצה 'פרוסה' אחת לפני המסובים, ולצורך 'לחם משנה' יאכלו מעט ממצותיו של בעל הבית, שלפניו מונחות שתי מצות שלימות. ויש אומרים שאין צורך להניח לפני המסובים מצות שלימות

* חכמינו ז"ל קבעו לשאול בתחילת ההגדה ארבע שאלות הפותחות ב'מה נשתנה', כדי לקיים את מצות 'והגדת לבנך' בצורה של שאלה ותשובה.
* בעת אמירת המילים "דם ואש ותמרות עשן" בהגדה, וכן בעת אמירת עשר המכות, וכן בעת אמירת הקיצור של שמות המכות, דצ"ך עד"ש באח"ב - נוהגים להטיף מכוס היין בעזרת האצבע.
* לדעת השולחן ערוך, יש לברך ברכה ראשונה על הכוס הראשונה והשלישית מ'ארבע כוסות' בלבד; ולדעת הרמ"א, יש לברך על כל אחת מהן. וברכה אחרונה - לכל הדעות יש לברך רק לאחר הכוס הרביעית.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איזו פעולה מונעת החמצה מדגן לנֶצַח?



איסור גמור לסמוך על החליטה, משום שאין אנו יודעים כיצד בדיוק יש לבצע את החליטה באופן שמונע את החמצה; וגם משום שיתכן כי בנקודה מסוימת יצטננו המים מרתיחתם לפני שיספיקו 'לבשל' את הדגן, ויחמיצוהו. ולכן, דין הדגן שהוכנס למים רותחים כחמץ גמור, שאסור להשהותו בבית, וכל שכן שאסור לאוכלו או להנות ממנו.

דגן, או קמח דגן, שבישלוהו במים לפני שהחמיץ, אינו יכול להחמיץ עוד. ואמרו חכמינו ז"ל, שדגן המוכנס למים רותחים - העומדים על האש - מתבשל לאלתר בטרם יספיק להחמיץ מחמת המגע במים, וממילא אינו מחמיץ לאחר מכן. פעולה זו מְכוּנָה 'חליטה'.

אולם, כבר בזמן הגאונים הנהיגו חכמי ישראל בכל מקום

[שו"ע תנד, ג, משנ"ב יא ריג, וביה"ל ד"ה ליכא]

הלוח היומי

כ"ג באייר | רבי שלום ב"ר יוסף בשארי זצ"ל, דיין ומו"ץ בצנעה-תימן



יום זה הוא יו"ט במגילת תענית, על שיצאו בני חקרא מירושלים... הלא הם בני הסלאוקים ואיתם המתיוונים, שישבו במצודת חקרא והצרו מאד לבני ירושלים ולעולי הרגל בתקופתו של שמעון הכהן הגדול בן מתתיהו, ולאחר שהיו במצור, נכנעו ויצאו מירושלים, יום שיצאו משם עשאוהו יו"ט.

ביום זה החל הפוגרום וההרג הנוראי בקהילת וורמייזא במהלכם של מסעי הצלב הראשון (ד' תתנ"ו) כאשר מאות יהודים נהרגו עקה"ש הי"ד. ועל פרעות אלו נתקנה הקינה "מי יתן ראשי מים..."

יארציט:

תקל"ג: רבי שלום ב"ר יוסף בשארי זצ"ל, דיין ומו"ץ בצנעה-תימן.

תקע"ד: רבי יהושע ב"ר אריה לייב זצ"ל, אב"ד דינוב, תלמיד בעל הקדושת לוי.

תשמ"ג: רבי יוסף בבליקי זצ"ל, אב"ד בירושלים.

תשמ"ה: רבי שמואל ירוחם חיים הכהן זצ"ל, מחשובי זקני חסידי צאנז.



ל"ח לעומר

כיצד אפשר לצום 84 תעניות תוך רגע?

האדמו"ר רבי ישעיהו מבעלזא אמר: אם רצית לומר מילה שתפגע והתגברת ולא אמרת - ההתאפקות גורמת בשמים שמחה, ורבותינו אמרו שנחשב לך כמו פ"ד תעניות, דהיינו, שמונים וארבעה ימים ברציפות. והוסיף: ואני אומר - נוך נוך ונוך (עוד ועוד ועוד).

(שיח יוסף ח"ב עמ' רס)

בשעה שעומד על קצה לשוננו דיבור שעלול לפגוע או לגרום אי נעימות לשני, נתאפק ונמנע מלאמרו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי סיומי הש"ס של 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

* חדש! קבלו תזכורת יומית ללימוד הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il